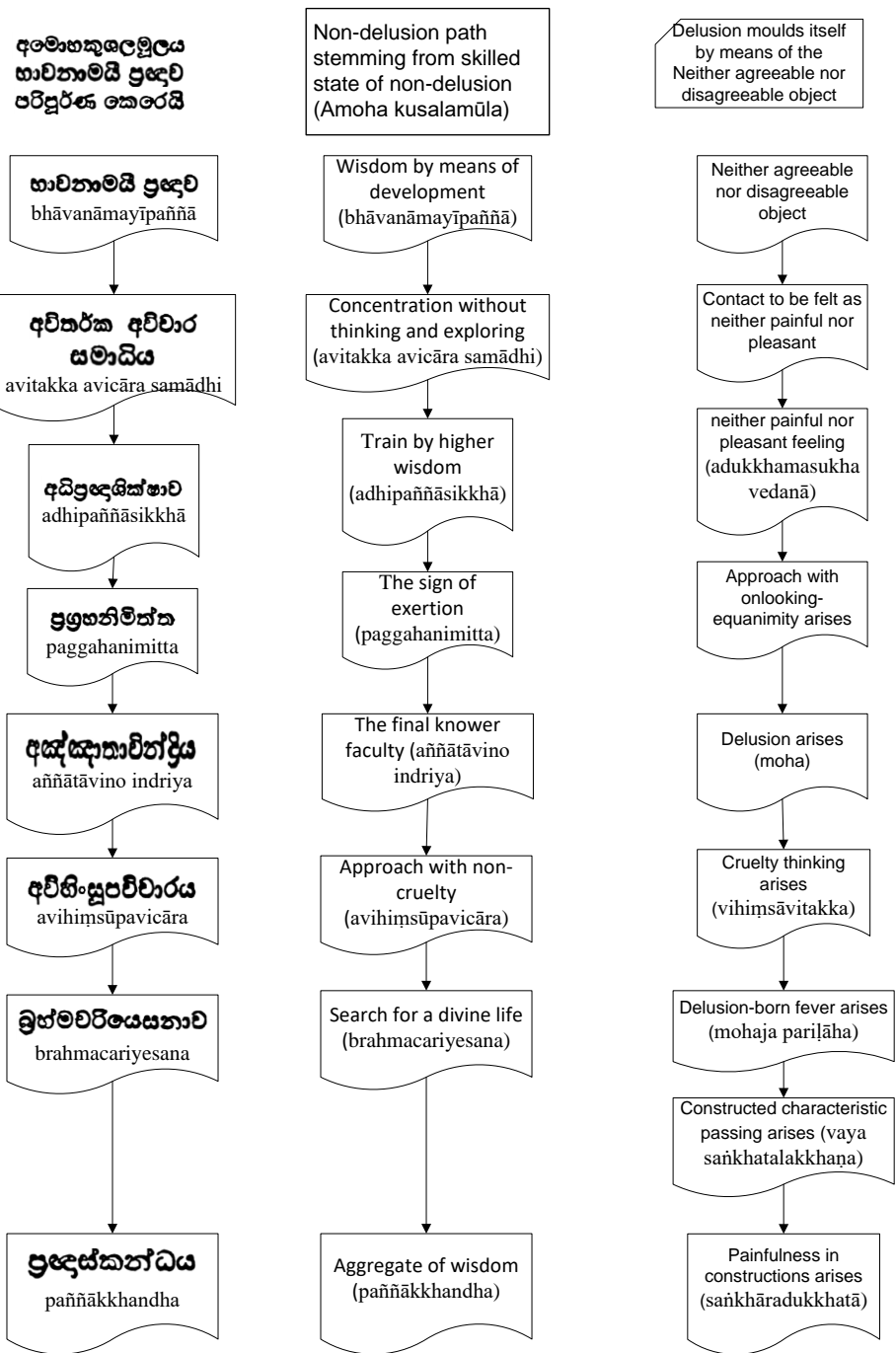

Amoha Non-delusion

My immense gratitude to the great
Noble council of Akanitta brahma realm

02/05/2016

1. Wisdom by means of development (Bhāvanāmayipañña)

The profitable root non-delusion fulfils the wisdom by means of development.

What is the wisdom by means of development?

- When one knows and sees whatever unskilled state of the mind as unskilled state of the mind and skilled state of the mind as skilled state of the mind and there is development and growth in skilled state of the mind, that is the wisdom by means of development.

We can understand this better if we look at the definition of non-delusion (amoha).

- There are things that can be measured. For example, in the case of sensual desire the satisfaction is this much, danger is this much. There is unmeasured that cannot be measured and Nibbana is marvellous and unmeasurable. Having developed skill states of the mind if one knows and sees this, that is non-delusion.

Development of the wholesome states of the mind is two fold;

- Refrain from unskilled state of the mind such as killing, stealing, etc.
- **Produce** unarisen wholesome mental states and **maintain** wholesome mental states that have arisen.

භාවනාමය ප්‍රඥාව

අමෝහ කුසල මූලයෙන් භාවනාමය ප්‍රඥාව පරිපූර්ණ කෙරේ. භාවනාමය ප්‍රඥාව යනු කුමක්ද? යම් අකුසලයක් වේද, එම අකුසලයෝ අකුසලය වශයෙන් දන්නේ, දක්නේ, යම් කුසලයක් වේද, එම කුසලයෝ කුසලය වශයෙන් දන්නේ, දක්නේ, එහි කුසලයාගේ යම් දියුණු කිරීමක්, වැඩි දියුණු කිරීමක් වේද, එය භාවනාමය ප්‍රඥාව නම් වේ.

මෙය අමෝහයේ අර්ථ දැක්වීම සමග සසඳා බලන්නේ වැටහේ. නිබ්බානං රතනං ති කර්තවා අශ්වර්ස භාවෙන අතුලං.

නිවන රත්ත යැයි කොට ආශ්වාසී භාවයෙන් අතුල යි. එහි කුසලයාගේ ඉපදීමෙන් දැනීමක්, නුවණින් දැනීමක් ඇතිද, මෙය අමෝහය වේ.

කුසලයාගේ දියුණු කිරීම දෙආකාරවේ.

- පාණානිපාත වැනි අකුසලයන්ගෙන් වෙන්වීම එකකි.
- නුපත් කුසලයාගේ ඉපදීමත්, උපත් කුසලයාගේ වැඩිදියුණු වීමත් ඇතිද, එය තව එකකි.

2. Concentration without thinking and exploring (avitakka avicāra samādhi)

The wisdom by means of development fulfilled fulfils concentration without thinking and exploring. What is concentration without thinking and exploring?

- There is no thinking and there is no exploring.

Which thinking and exploring?

- There is no thinking of sensual desire and no exploring of sensual desire.
- There is no thinking of ill-will and no exploring of ill-will .
- There is no thinking of harming and no exploring of harming.

අවිනක්ක අවිචාර සමාධි

භාවනාමය ප්‍රඥාව පරිපූර්ණ වූයේ අවිනක්ක අවිචාර සමාධිය පුරයි. අවිනක්ක අවිචාර යනු කුමක්ද?

- චිත්තයක් විචාරයක් නැත.

කුමන චිත්තයක්ද? කුමන විචාරයක්ද?

- කාම චිත්තයෝ නැත, විචාරයෝ නැත.
- ව්‍යාපාද චිත්තයෝ නැත, විචාරයෝ නැත.
- විහිංසා චිත්තයෝ නැත, විචාරයෝ නැත.

3. Train by higher wisdom (adhipaññāsikkhā)

Concentration without thinking and exploring fulfilled fulfils train by higher wisdom.

What is train by higher wisdom?

- Any production of wholesome state of the mind. Which wholesome state of the mind? It is formless spheres wholesome state of the mind (arūpajjhānas kusala)

What is formless spheres wholesome state of the mind?

- It is the state of the mind that does not hold onto any formless spheres.
- One should understand this as we discussed in the highest right view in Cula sunnata sutta, there only the cessation of suffering comprises the highest right view (Sammaditti)

අධිප්‍රඥා ශික්ෂා

අවිනක්ක අවිචාර සමාධිය පරිපූර්ණ වූයේ අධිප්‍රඥා ශික්ෂාව පුරයි. අධිප්‍රඥා ශික්ෂාව යනු කුමක්ද?

- යම් කුසලයාගේ ඉපදවීමක් ඇතිද, එයයි. කුමන කුසලයක්ද? අරූප ධ්‍යාන කුසලයයි.

අරූප ධ්‍යාන කුසලය යනු කුමක්ද?

- අරූප ධ්‍යාන කිසිවක් අල්ලා ගැනීමක් නැතිව ඉවර වේද, එයයි.
- මෙය ඉහළම වූ සම්මා දිට්ඨියේදී සාකච්ඡා කළ අසුරෙහි (වූළ සුඤ්ඤත සූත්‍රය). දුක්ඛ නිරෝධ සත්‍යය පමණක් ඉතිරි වන්නාවූ සම්මා දිට්ඨිය ලෙස වටහා ගත යුතුයි.

4. The sign of exertion (paggahanimitta)

Training by higher wisdom fulfilled fulfils the sign of exertion. What is the sign of exertion?

- Whatever there is taint (asava), whatever is the idea (dhamma) towards getting rid of that taint, that is the sign of exertion.

What idea give rise to get rid of taints?

- It is the four Noble truths. Establishing on that idea is the sign of exertion.

ප්‍රග්‍රහනිමිත්ත

අධිප්‍රඥා ශික්ෂාව පරිපූර්ණ වූයේ ප්‍රග්‍රහනිමිත්ත පුරයි. ප්‍රග්‍රහනිමිත්ත යනු කුමක්ද?

- යම් ආශ්‍රවයක් වේද, එම ආශ්‍රවය ක්ෂය කිරීමට තුඩු දෙන්නාවූ යම් දහමක් වේද, එයයි. කුමන ධර්මයක් ආශ්‍රවයක් ක්ෂය වීමට තුඩු දෙන්නේද?
- චතුරාර්ය සත්‍යයයි. එහි යම් බැස ගැනීමක්වේද, එය ප්‍රග්‍රහනිමිත්ත නම් වේ.

5. The final knower faculty (aññātāvino indriya)

The sign of exertion fulfilled fulfils the final knower faculty. What is the final knower faculty?

- The destruction of taints. By doing so, one would become taintless.

How does this occur?

- By repeated development of the taintless thought (anāsavacitta). It has to be completed in four ways;
 1. Effort **to prevent** the arising of taints that have not arisen.
 2. One should get rid of taints that have arisen.
 3. Whatever wholesome mental states (kusala) that has to be used for getting rid of taints, those skilled states of the mind should have been developed.
 4. Whatever wholesome mental states (kusala) that has to be **maintained** for getting rid of taints, those wholesome mental states (kusala) should be maintained without confusion.

අකද්දාතාවිත්ථිය (Pali -අකද්දාතාවිතො ඉත්ථිය)

ප්‍රග්‍රහනිමිත්ත පුත පුතා වඩන්නේ, මනස යොමු වන්නේ, එයින් අකද්දාතාවිත්ථිය ඇතිවේ. අකද්දාතාවිත්ථිය යනු කුමක්ද?

- **යම් ආශ්‍රවයන්ගේ ක්ෂය වීමක් ඇතිද, එයයි.** එමගින් අනාසුච වේ.

මෙය සිදුවන්නේ කෙසේද?

- අනාසුච විත්තයේ පුත පුතා වැඩීමක් දියුණු කිරීමක් ඇතිද, එයයි. එය සතර ආකාරයකින් සම්පූර්ණ විය යුතුයි.

1) යම් ආශ්‍රවයක් නොඉපදී ඇත්ද, එම ආශ්‍රවයෝ නොඉපදීම පිණිස වැයම් කළ යුතුයි.

2) යම් ආශ්‍රවයක් ඉපදී ඇත්ද, එම ආශ්‍රවයෝ පහ කළ යුතුයි.

3) යම් ආශ්‍රවයක් පහ කිරීමට යම් කුසලයක් කළ යුතුද, එම කුසලයෝ වඩා තිබිය යුතුයි.

4) යම් ආශ්‍රවයක් පහ කිරීමට යම් කුසලයක් පැවැත්විය යුතුද, එම කුසලයෝ මූලා නොවී පැවැත්විය යුතුයි.

6. Approach with non-cruelty (avihiṃsūpavicāra)

The final knower faculty fulfilled fulfils the approach with non-cruelty. What is approach with non-cruelty?

- The production of skilled states of the mind. This has to be understood as in savitabba asevitabba sutta (Things That Should And Should Not Be Practiced)

අවිහිංසුපච්චාරය

අද්දකදාතාවිතද්‍රිය මගින් අවිහිංසුපච්චාරය වැඩේ. අවිහිංසුපච්චාරය යනු කුමක්ද?

- යම් කුසලයාගේ ඉපදවීමක් ඇතිද, එයයි. සේවිතබ්බ අසේවිතබ්බ සූත්‍රය මෙහි.

7. Search for a divine life (brahmacariyesana) බ්‍රහ්මචරීයෙසනාව

The approach with non-cruelty fulfilled fulfils the search for a divine life (brahmacariyesana).

What is search for a divine life?

- It is the effort to have the way of life of a person who has destroyed taints (asava).

It is three fold;

- a) Not to go after the abandoned unwholesome mental states.
- b) Maintain already developed wholesome mental states without confusion.
- c) Not to go for refuge of taints that have been destroyed. For example, Not to go from taint of ignorance to taint of sensual desire. We go there to seek refuge from taint of sensual desire.

Burning with delusion will be got rid of from a) and b). Constructed characteristic of passing will be got rid of from c). Why is so? Because there is no birth resulting from the destroyed taints.

බ්‍රහ්මචරීයෙසනාව නම් කුමක්ද? යම් ආශ්‍රවයක් ප්‍රහිත කළ අයකු කෙසේ ජීවත් වන්නේද, එසේ ජීවත් වීමට උත්සාහ කිරීමයි. එය තුන් ආකාර වන්නේය.

- 1) යම් අකුසලයක් පහ කරන ලද්දේ, නැවතත් එම අකුසලයෝ නොගනී.
- 2) යම් කුසලයක් වඩන ලද්දේද, එම කුසලයෝ මූලා නොවී පවත්වයි.
- 3) යම් ආශ්‍රවයක් නසන ලද්දේද, එම ආශ්‍රවයෝ නැවතත් පිහිට කොට නොපවත්වයි.

උදා: අවිජ්ජා ආශ්‍රවයේ සිට කාමාශ්‍රවය දක්වා යෑමක් නොකරයි. යන්නේ පිහිට සොයායි.

1), 2) කාරණා දෙක මගින් මෝහජ පරිදාහය ඉවත්වන අතර 3) මගින් වය සංඛන ලක්ෂණය ඉවත්වේ. කුමක් නිසාද? යම් ආශ්‍රවයක් නැතිද, එමගින් ඉපදීම නොවන බැවිනි.

8. The aggregate of wisdom (paññākkhandha)

The search for divine life fulfilled fulfils the aggregate of wisdom. What is included in the aggregate of wisdom. There are four things included in it.

- i. Wisdom due to destruction of taints.
- ii. Knowledge of destruction of taints (āsavānaṃ khayañāṇāya)
- iii. Knowledge that birth is destroyed.
- iv. Knowledge of completion of the search for a divine life.

ප්‍රඥා ස්කන්ධය

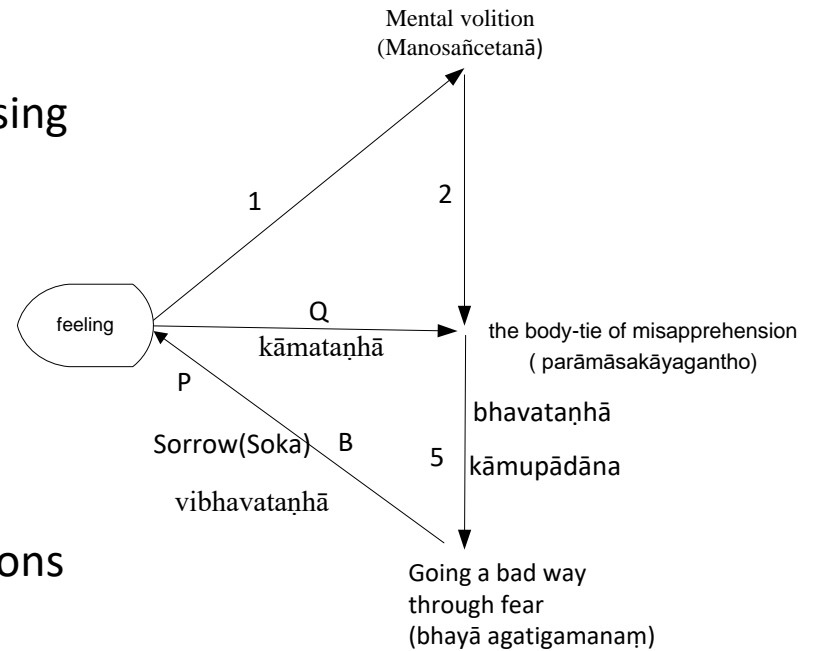
බ්‍රහ්මචරියෙසනාව පරිපූර්ණ වූයේ, ප්‍රඥා ස්කන්ධය පරිපූර්ණ කෙරේ.

- 1) නසන ලද ආශ්‍රවයන් නිසා වන ප්‍රඥාව
- 2) ආශ්‍රව නැසීමේ ඥානය – ආසවක්ෂය ඥානය
- 3) උත්පත්තිය කෙළවර වූ බව දැන් ඥානය
- 4) බ්‍රහ්මචරියෙසනාව සම්පූර්ණ කළ බව දැන් ඥානය

Now, consider the clinging to views (diṭṭhupādāna)

View clinging (diṭṭhupādāna) can be represented using lines 2 and B (Ref: CulaSihanada sutta diagrams)

When view clinging (diṭṭhupādāna) goes inside the body-tie of misapprehension, what sort of dhamma goes there?

- 1) For a person without the sustained energy (āraddhavīriya), all pleasurable sensual perceptions (kamasanna) go inside the body-tie of misapprehension (parāmāsakāyagantha).
- 2) For a person with jhana attainment, all jhana that is subject to the gratifying faculty (assādiyākindriya) go inside the body-tie of misapprehension (parāmāsakāyagantha).

How can those ideas crept into misapprehension in 1) and 2) above be removed from the misapprehension (parāmāsa)? Is it from those ideas are no longer entering to misapprehension or is it from entering of pure, flawless and firm ideas?

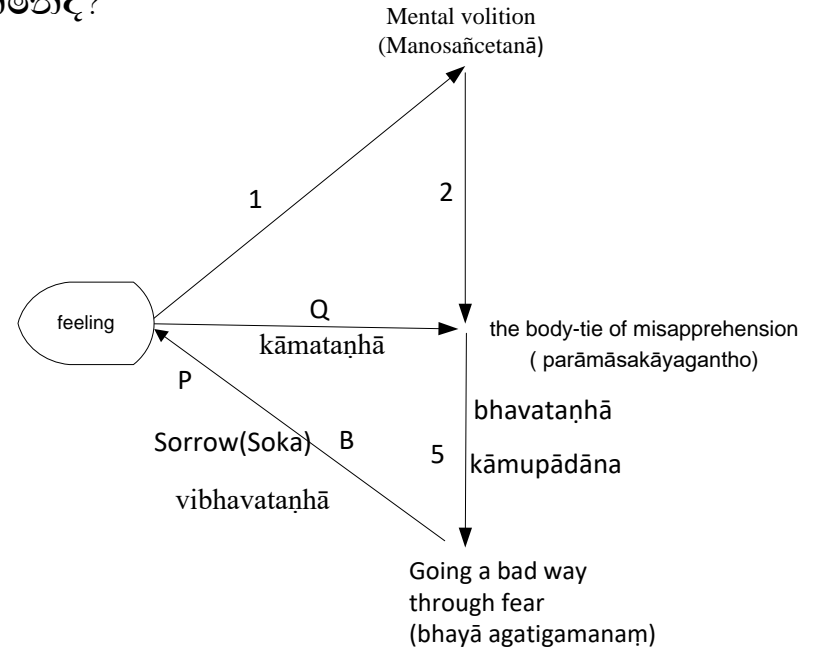
- The answer is the second one. It is from the four Noble truths that misapprehension get cleaned up. That is the cleansing from the aggregate of wisdom (**paññākkhandha**).

දිවයි උපාදානය, 2, B රේඛා වලින් නිරූපනය කරන බව අපි දනිමු. යම් දිවයි උපාදානයක් වේද, එය පරාමාස ගත වන්නේ, කුමන ධර්මයෝ පරාමාස ගත වන්නේද?

1) ආරද්ධ විරිය නැත්තකුගේ සුඛ වශයෙන් ගන්නාවූ සියලු කාම සංඥාවන් පරාමාස ගතවේ.

2) ධ්‍යාන ඵල ලාභියෙකුගේ ආශ්වාද ඉන්ද්‍රියට යටත් වන්නාවූ සියලු ධ්‍යානයෝ පරාමාස ගතවේ.

මෙසේ පරාමාස ගතවූ, සුඛවූ සංඥාවෝ, ධ්‍යාන සංඥාවෝ, කෙසේ පරාමාසය තුලින් ඉවත් වේද?

පරාමාසයට එම දහම් නැවත ඇතුළු නොවීමෙන් ඉවත්වේද? නැතහොත් පරාමාසයට පිරිසිදු වූ, අකලංකවූ, වෙනස් නොවන්නාවූ, දහමක් ඇතුළුවීමෙන් ඉවත් වේද?

- පිලිතුර වන්නේ දෙවෙනියට සඳහන් කළ දේය. එනම් පිරිසිදු වූ චතුරාර්ය්‍ය සත්‍යය ධර්මයම ඇතුළු වීමෙන්ම පරාමාසය පිරිසිදු වේ. මෙය ප්‍රඥා ස්කන්ධය මගින් සිදුවන්නේය.